

7. Szaklapunk rövid története, szerkesztők, rovatvezetők 2002–2012 között

Péché Antal, aki 1867-ben a kiegyezés után alakult pénzügyminisztériumban előbb titkár, majd 1868-tól tanácsos, az igen elhanyagolt és korszerűtlen bányák korszerűsítését és a hazai vasipar fejlesztését kapta feladatul. Mivel a szakma nyelve német volt, úgy gondolta, hogy munkája eredményesebb lesz, ha a magyar szakmai nyelv létrejöttének érdekében Bányászati és Kohászati Lapok (BKL) címmel egy bányász-kohász szakfolyóirat megjelentetését kezdeményezi. A lap első száma, teljes mértékben saját finanszírozásában, 1868. január 15-én jelent meg. 1870-ig ő volt a főszerkesztője is a lapnak, majd október 3-án felajánlja annak szerkesztését és tulajdonjogát az Akadémiának. Így az 1892-ig, egyesületünk megalapításáig, selmeci akadémiai közlönyként jelenik meg. A lap rövidesen a magyar bányászati-kohászati szakirodalom fórumává és a szakma fejlesztésének eszközévé vált. Címlapján, tisztelegve az alapító előtt, ez olvasható: Alapította Péché Antal 1868-ban.

A Bányászati és Kohászati Lapok, amely ma is az OMBKE lapja, egyes lapszámai már a kezdetektől tartalmaztak neves szakemberektől öntésszettel kapcsolatos cikkeket. Erről az időszakról élvezetes, adatokban gazdag tanulmány jelent meg *dr. Píliszy Lajos* tiszteleti tagunk tollából *Érdekességek a régi magyar öntészeti irodalomról* címmel a BKL 2009/1-es, közös számában.

1950-től külön szerkesztőség gondozásában, önálló lapként jelent meg a Bányászati Lapok és a Kohászati Lapok. A Kohászati Lapok akkori írásmód szerinti Öntöde rovata vagy melléklete ez

időtől 1991-ig külön lapként jelent meg, sőt 1988 és 1991 között jellegzetes, fűzőld borítójával önálló, külön lapként jelent meg *Kovács László* felelős szerkesztősége alatt. 1968-tól az önálló lapok címében is megjelenik a közös múlt, a Kohászati Lapok neve BKL Kohászat, az Öntödeé BKL Öntöde lett.

Ma a magyar öntészet tudományos szakcikkei és fontos hírei ismét a BKL Kohászat kebelén belül, annak rovataként jelennek meg, mert 1991 végén az OMBKE választmánya anyagtarékossági okokból egyesítette a két önálló szaklapot.

Évtizedek alatt alakult ki a lap mai felépítése, mely szerint a szűkebben vett szakterületek anyagai korábban a Vaskohászat, az Öntészet, a Fémkohászat és a Jövők anyagai, technológiai rovatokban jelentek meg. Időnként Anyag- és Kohómérnöki Kar, Felsőoktatás és Iparpolitika címmel is jelentkeztek rovatok egy-egy fontos, nagyobb lélegzetű anyag megjelentetésére. Jelenleg a Jövők anyagai, technológiai helyett Anyagtudomány lett a rovat neve, míg az oktatással kapcsolatos cikkek a nem állandó és korábban is létező Felsőoktatás rovatban kapnak helyet. Az egyesület és szakosztályainak tevékenységével, tagjai életével, az egyetem és a szakmai múzeumok eseményeivel kapcsolatban az Egyesületi hírmondó, jelenleg Hírmondó rovatban tájékozódhatunk. A rovatokon belül ezek a tematikus hírek rendszerint MÖSZ hírek, Múzeumi hírek, Egyetemi hírek, Üzemi hírek, Könyvismertetés, Beszámoló konferenciákról stb. alcím alatt található. Az öntésszettel kapcsola-

tos publikációk természetesen az Öntészet rovatban jelennek meg, amelyet a már említett, önálló Öntöde lap utódjának tekintünk.

A lapok szerkesztésével kapcsolatos feladatokat a felelős szerkesztő irányításával működő és a rovatvezetőket magába foglaló szerkesztőség fogja össze. Munkájukat korábban szerkesztőbizottság segítette. 2002-ben a szerkesztőbizottság elnöke *dr. Prohászka János* volt, tagjai *dr. Bakó Károly*, *dr. Hatala Pál*, *dr. Havasi László*, *Horváth Csaba*, *Horváth István*, *dr. Károly Gyula*, *dr. Marczis Gáborné*, *dr. Mezei József*, *dr. Roósz András*, *Sándor István*, *dr. Sándor József*, *dr. Szabó József*, *dr. Tolnay Lajos* és *dr. Voith Márton* voltak. A 2005/6-os szám impresszuma árulkodik a szerkesztőbizottság átszervezéséről, melynek elnöke *dr. Sándor József* lett, tagjai pedig *dr. Bakó Károly*, *dr. Csurbakova Tatjana*, *dr. Dúl Jenő*, *dr. Hatala Pál*, *dr. Károly Gyula*, *dr. Kékesi Tamás*, *dr. Kórodi István*, *dr. Ládai Balázs*, *dr. Réger Mihály*, *dr. Roósz András*, *dr. Takács István* és *dr. Tardy Pál* voltak. Jelenleg szerkesztőbizottság nem működik a szerkesztőség mellett.

A lapoknak 2002-ben számolás szerint 12 lapszáma jelent meg, a valóságban azonban két-két lapszám összevonása miatt csak hat. 2003 óta évente rendszerint négy önálló és kettő, az egyesület másik két szaklapjával, a BKL Bányászattal és a BKL Kőolaj és Földgázzal közös száma jelenik meg, általában 56–64 oldalon. A közös szám azt jelenti, hogy mindhárom lap azonos tartalommal, de saját borítóban jut el olvasóihoz. Ezek közül egyik a mindenkori közgyűléssel

és az azokhoz kapcsolódó eseményekkel, a másik a Borbála-napi ünnepekkel és aktuális, valamennyi tagunkat érintő dolgokkal foglalkozik.

Az utóbbi tíz évet tekintve a BKL Kohászat felelős szerkesztői *dr. Verő Balázs* (1988/1–2007/2-es szám), *dr. Lengyel Károly* (2007/4–2010/6-os szám) voltak. Jelenleg *Balázs Tamás* (2011/1-es számtól) a felelős szerkesztő. A 2007/3-as számot szerkesztői bizottsági tagként *dr. Dobránszky János* szerkesztette. A BKL Öntöde megszűnése után Kovács László 1999-ig a BKL Kohászat öntészeti rovatát vezette, majd 2004 végéig olvasószerkesztőként vett részt a szerkesztőség munkájában. Az Öntészet rovatot 1999-től *dr. Lengyelné Kiss Katalin* és *dr. Kovács Tibor*, ill. helyette 2001-től *Szende György* gondozza rovatvezetőként. A rovatvezetők feladata a rovat feltöltése cikkekkel, híryanaggal, majd a szerzőkkel való egyeztetés, a tördelésre való előkészítés és a korrektúrázás.

A lap jelenlegi arculata *dr. Verő Balázs* felelős szerkesztői időszaka alatt alakult ki, a kétszínnyomású belső oldalak kialakítása, a betűtípus megválasztása, a rovatok egységes tördelésének megvalósítása *Verő Boglárka* munkáját dicséri. 2002 elején a kiadói szolgáltatásokat az Agenda-Editor Kft. végezte *dr. Fauszt Anna* vezetésével, aki egyben a szerkesztőbizottság tagjaként az Egyesületi hírmondó rovatot is gondozta. A lapot a Codex Print Kiadó és Nyomda Kft. állította elő.

A 2004/4-es szám már a Press+Print Lapkiadó és Nyomdaipari Kft. kiskunlacházi nyomdájában készült, ahol az addigi tipográfián nem változtatva a tördelést is végezték. A nyomdai tördelés a Press+Print Kft.-ben *Tóth Imréné* keze munkáját dicséri. A lapkiadás költségeinek csökken-

tése miatt kényszerült a választmány erre a megoldásra, amelynek eredményeként ma is itt készül az egyesület mindhárom lapja.

További takarékoság céljából a BKL Kohászatban 2011-től a belső oldalak csak egyszínnyomásban jelennek meg, és változott a betűtípus is a könnyebb olvashatóság érdekében. A szerkesztőség részéről a nyomtatás előkészítésében meghatározó tevékenységet végez *Schudich Anna*.

Az utóbbi időben hangsúlyozottabban jelennek meg a Budapesti Műszaki Egyetemről, a Miskolci Egyetemről és a Dunaújvárosi Főiskoláról származó szakcikkek. Így két célszám is megjelent, egyik a Dunaújvárosi Főiskoláról (2012/1. szám), másik a Miskolci Egyetemről (2012/3. szám).

Továbbra is lehetőség van egyes kiemelkedő szakmai és céges évfordulók alkalmából különkiadások megjelentetésére, hasonlóan a 2011/5. számhoz, ahol a 100 éves csepeli vasöntészetet köszöntöttük.

Szakfolyóiratunk kiadója az OMBKE, felelős kiadója az egyesület mindenkori elnöke. A lap belső tájékoztatásra szolgál, kereskedelmi forgalomba nem kerül. A lapot a tagdíj fejében minden egyesületi tag megkapja.

A BKL Kohászat alapvető célja a szakemberek tájékoztatása az öntészeti tudomány új eredményeiről, a hazai kutatási eredmények közkinccsé tétele és a tudományos pályára lépő fiatalok publikálási lehetőségének megteremtése mellett az egyesülettel, szakmai szövetségekkel, nemzetközi szakmai szervezetekkel, szakmai múzeumokkal és öntészeti vállalkozásokkal kapcsolatos hírek megjelentetése, emellett az egyik legfontosabb kapocs az egyesület és tagsága között. A lapban köszöntjük kitüntetett és jubiláló tag-

társainkat, és itt búcsúznak tőlük nekrológjuk közlésével.

Az egyesület működtetése, benne a lapok megjelentetése költséges vállalkozás. Eredményes csak akkor lehet, ha számíthatunk tagjaink önzetlenségére és az öntészeti vállalkozások anyagi támogatására. Ennek szép példaként a FémAlk Zrt. 2012-ben magára vállalta a BKL Kohászat négy önálló lapszámának teljes megjelentetési költségét.

A tárgyalt tíz év alatt lapszámunként 5–8 tudományos cikk, nagyobb lélegzetű tanulmány, interjú jelent meg, főként hazai szerzők tollából. A kisebb közlemények, tudósítások, beszámolók, hírek, köszöntések száma meghaladja a kétszázat. Mondhatjuk, hogy a lap szakmánk mindennapjairól, a hazai öntészeti kutatás helyzetéről és eredményeiről, kiemelkedő vállalkozásainkról és vezetőikről, az egyesületről és szakosztályunkról, rendezvényeinkről, az egyetemi oktatás helyzetéről, az Öntödei Múzeum programjairól, nemzetközi kapcsolatainkról és a Magyar Öntészeti Szövetség tevékenységéről átfogó tájékoztatást adott. Köszönjük ezt mindenkinek, aki tudományos cikkek szerzőjeként, kisebb közlemények megfogalmazójaként, a lap szerkesztőjeként vagy rovatvezetőként hozzájárult a lap rendszeres megjelentetéséhez.

A lapok jelentős része ma már elektronikus formában is hozzáférhető. Az egyesület honlapjának (www.ombkenet.hu) kezdő oldalán a Régi Bányászati és Kohászati Lapok internetes elérhetősége mondatra kattintva a bkl.unimiskolc.hu honlapon keresztül megjelenik a lap 1868 és 1950 között kiadott valamennyi lapszáma. A BKL Kohászat 2003 és 2011 között megjelent lapszámait az egyesületi honlap kezdő oldalán levő BKL Kohászat ablakra

kattintva érhető el. A Bányászati és Kohászati Lapok 1867–2007 közötti, 1–140. évfolyama teljes bibliográfiájának adatbázisként elkészített (szűrhető, kereshető) változata a következő helyről tölthető le: <http://marki.lib.uni-miskolc.hu/bkl/nyito.php>

A „Kereshető tárgyszavas cikk-bibliográfia letöltése” szövegre kattintva az adatbázis és annak kezelési útmutatója letölthető. Innét is elérhető képenként a BKL valamennyi számának minden lapja 1950-ig. A bibliográfia olvasható, nyomtatható, szerzők sze-

rinti betűrendes változata az alábbi címről tölthető le: <http://www.mek.oszk.hu/06300/06376/>.

Az elektronikus úton kezelhető bibliográfiát *dr. Izsó István* okl. bányamérnök állította össze.

 LK

■ A balatonfüredi öntőnapok megnyitójának elnöksége (2004)

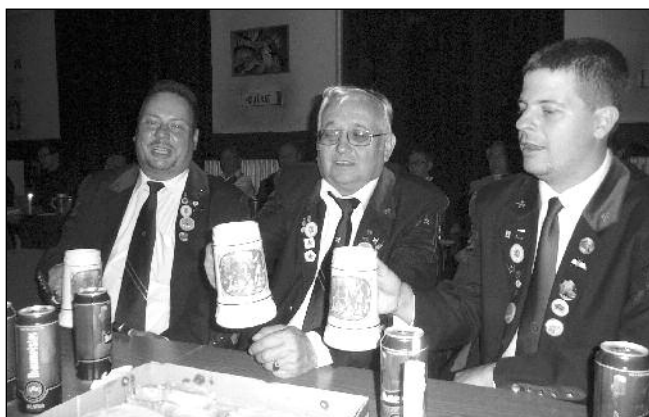
■ Vidám társaság a lillafüredi öntőbálon (2006)

■ Bányász–Kohász–Erdész Találkozó Egerben (2006)

■ A harangtörténeti ankét résztvevői a Budai Várban (2007)

■ „Mi lenne, hogyha együtt innánk most... ?” (2010)

■ A selmecbányai Kálvária-templom (2011)